

Українська мова
5 клас

Сьогодні
18.02.2025

Первинні і вторинні тексти

Вже пролунав шкільний дзвінок,
Покликав всіх нас на урок.
Рівненько стали. Все. Вже час,
Роботу починає клас.
За парти всілися зручненько,
Поклали руки всі гарненько.
Готові? Так.
А настрій як? Клас!
Тож успіх всіх чекає нас!

Сьогодні на уроці я пропоную вам здійснити подорож безмежним океаном Країни Знань. Але подорожуючи, ми обираємо якийсь вид транспорту. Сьогодні поїдемо на сучасному транспорті. Оберіть собі транспорт, на якому б ви хотіли подорожувати.

**Гарні
знання**

**Гарний
результат**

**Позитивні
емоції**

**Нові
знання**

Перевірка домашнього завдання

Сьогодні
18.02.2025

Запишіть сьогоднішню дату

Класна робота

гроші, заоща́дження,
фіна́нси

Вправа 394. Прочитайте текст. Визначте його основну думку й підтеми (мікротеми). Закрийте підручник і перекажіть текст письмово. Порівняйте тексти — уміщений у підручнику і записаний вами. Назвіть їхні спільні ознаки. Чим різняться тексти?

Гроші вважають одним із найдавніших і найзагадковіших винаходів людства за всю історію його розвитку. Гроші пройшли складний шлях від украй простих форм до їхніх сучасних видів.

У Київській Русі ще за часів Володимира Великого почали карбувати золоті та срібні монети. На таких монетах обов'язково зображували князя, а з іншого боку — княжий герб, тризуб. Ці гроші згодом стали називати гривнями. Тож наші сучасні гривні мають довгу й цікаву історію! (З інтернету).

1. Що таке текст?
2. Що таке тема тексту?

1. Що таке первинні і вторинні тексти?
2. Чим відрізняються первинні і вторинні тексти?
3. У яких життєвих ситуаціях створюють первинні тексти?

Відповідно до запитань
сформулюйте особисті цілі.

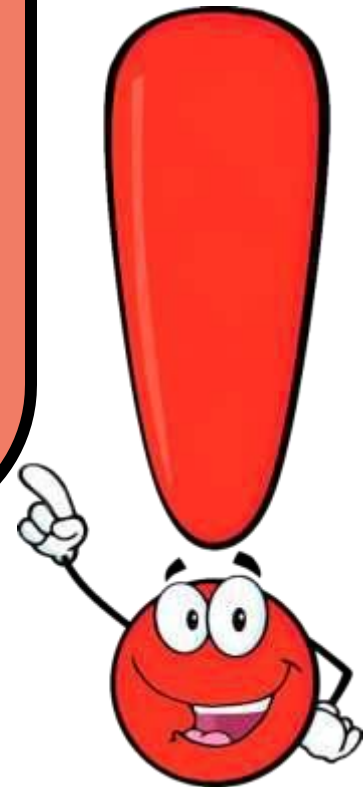

Висловте припущення: який із двох текстів (уміщений у підручнику чи записаний вами) можна назвати первинним, а який — вторинним? Відповідь обґрунтуйте. Звірте свої міркування з поданими нижче відомостями. Пригадайте життєві ситуації, у яких ми використовуємо вторинні тексти.

Вторинний текст — текст, створений на базі іншого, **первинного тексту** з певною метою. Створення вторинного тексту відбувається на основі перероблення (скорочення, розгортання, переказування тощо) первинного.

До вторинних текстів належать *переказ (докладний, стислий), конспект, тези* тощо. Якість створення вторинного тексту залежить від того, наскільки уважно ви прочитали (прослухали) первинний.

Вправа . Визначте, у яких словах відображено основну думку притчі. Запишіть її. Чи можна вважати, що старший і середній сини виявили талант за відсутності батька? Змодельюйте діалог батька з синами. Чи можна його вважати вторинним текстом?

ТАЛАНТИ

Один заможний чоловік вирішив подорожувати. Свій будинок він залишив наглядати трьом синам, дав їм на це гроші: старшому — п'ять, середньому — два, а молодшому — один талант (у давнину талантом називалася велика міра срібла).

Коли батько повернувся з мандрівки, він покликав своїх синів, щоб дізнатися, як вони розпорядилися талантами. Виявилося, що старший вдало використав гроші та виручив на них ще п'ять талантів. Середній син також подвоїв те, що було йому залишено. Батько був дуже задоволений і пообіцяв нагородити працелюбних дітей. Тільки молодший син не потішив старого, він сховав срібло від людей, закопавши його в землю. Розсердився батько на цього сина, назвав його ледащим та лукавим. За те, що він не захотів подбати про збільшення отриманих грошей, батько більше не став виказувати йому довіри у веденні сімейних справ.

З того часу здібності людини стали називатися талантами. Кожна людина отримує їх від Бога: умілі руки або ясний розум, дар щось створювати або просто добре серце. І це не може бути не задіяним, закопаним у землю. Треба використовувати протягом життя кожний свій талант так, щоб він став у нагоді як самому господареві, так і служив іншим людям (З інтернету).

Якщо ви перекажете текст притчі своїм рідним / іншим дорослим, що це буде за текст — первинний чи вторинний?

I група:

Складіть словникову статтю
«талант» до тлумачного
словника

II група:

Випишіть із тексту п'ять слів із
різною кількістю звуків і букв

III група:

Доберіть синонім й антоніми
до виділених слів

Вправа 396. Ознайомтеся зі статистичними відомостями, що є результатом п'ятирічного дослідження щоденних звичок, які відрізняють багатих людей від бідних. Про що, на вашу думку, свідчить така статистика?

- 62% багатих чистять зуби щодня зубною ниткою в порівнянні із 16% бідних.
- 63% багатих витрачають менше однієї години на день на використання Інтернету в розважальних цілях у порівнянні із 26% бідних.
- 63% багатих і лише 5% бідних слухають аудіокниги під час поїздки на роботу й назад.
- 67% багатих людей дивляться телевизор одну годину на день або менше в порівнянні із 23% бідних людей.
- 79% багатих людей вважають, що вони несуть відповідальність за свій фінансовий стан у порівнянні з 18% бідних людей (<https://childdevelop.com.ua/articles/upbring/889/>).

Вправа 396. Складіть текст «Звички багатих людей»

Розкажіть, звідки в дорослих беруться гроші. Пригадайте, де і коли ми використовуємо гроші. На вашу думку, чи потрібно заощаджувати гроші? Чому? Як саме? Розкажіть, що можна купити за гроші, а що ні.

Яка інформація зацікавила вас найбільше? Які завдання виявилися легкими для вас? Над чим вам треба ще попрацювати?

с. 168 Впр. 397 завдання за
вибором.

Рефлексія. Вправа «Рюкзачок»

Яке зернятко мудрості
ви покладете у свій
рюкзачок?

